

Verkennd natuuronderzoek Veenendaal Oost

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Concept

Grontmij Nederland B.V.
Houten, 1 mei 2014

Verantwoording

Titel : Verkennend natuuronderzoek Veenendaal Oost

Subtitel : Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Projectnummer : 336873

Referentienummer :

Revisie :

Datum : 1 mei 2014

Auteur(s) : A.M. Bucholc, C.J. Jaspers

E-mail adres : agnieszka.bucholc@grontmij.nl

Gecontroleerd door : C.J. Jaspers

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : B. de Vries

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
De Molen 48
3994 DB Houten
Postbus 119
3990 DC Houten
T +31 30 634 47 00
F +31 30 637 94 15
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Kader van het onderzoek.....	4
1.2	Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten.....	5
2	Natuurbeschermingswet	6
2.1	Toetsingskader	6
2.2	Inventarisatie.....	6
2.3	Analyse van de mogelijke effecten	7
3	Flora- en faunawet	8
3.1	Toetsingkader	8
3.2	Methode	9
3.3	Voorkomende biotopen.....	10
3.4	Planten	13
3.5	Vleermuizen	13
3.6	Overige zoogdieren.....	14
3.7	Vogels	14
3.8	Amfibieën en Reptielen.....	15
3.9	Vissen	15
3.10	Ongewervelden	16
4	Natuurbeleidskaders	17
4.1	Toetsingskader	17
4.2	Inventarisatie en analyse en toetsing effecten.....	18
5	Conclusies.....	19
	Literatuurlijst	20

1 Inleiding

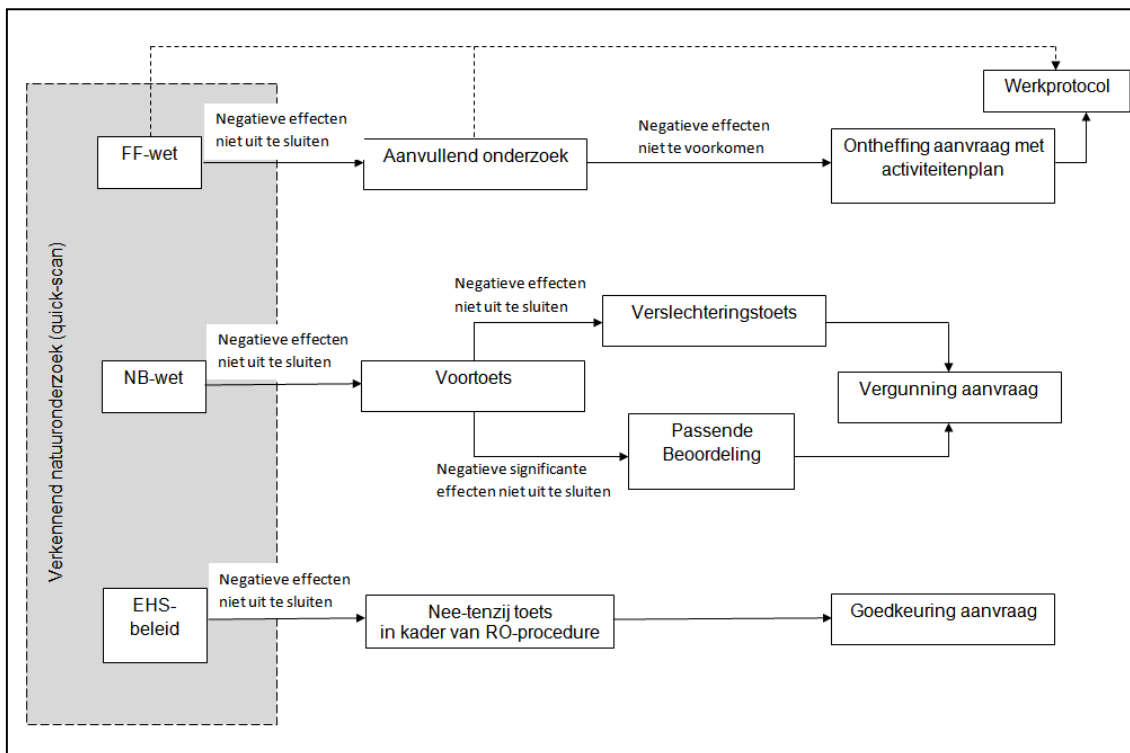
1.1 Kader van het onderzoek

In de oksel van de A12/Buurtlaan Oost te Veenendaal is uitbreiding van het bedrijventerrein voorzien. Projecten of handelingen dienen voor realisatie te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur.

De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten
- Flora- en Faunawet: individuele soorten
- Provinciaal beleid: Ecologische Hoofdstructuur en eventuele weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden

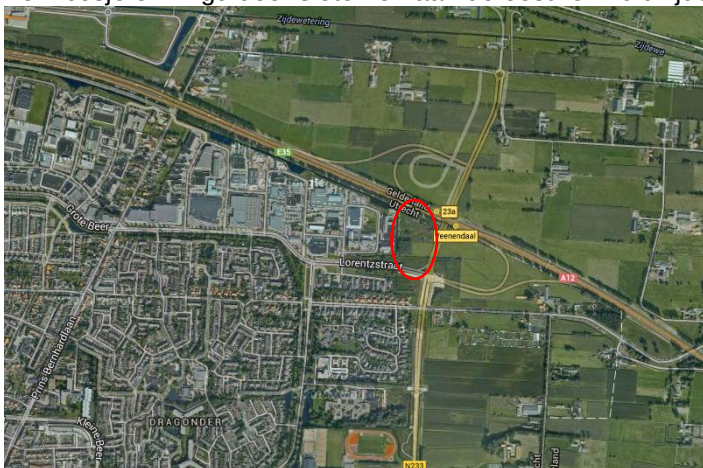
Het voorliggend verkennend onderzoek is er op gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied, de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures bij realisatie van de ontwikkeling en de realiseerbaarheid van de te wijzigen bestemming. In figuur 1.1 is aangegeven welke procedures mogelijk moeten worden doorlopen. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

Figuur 1.1 Procedureschema wet – en regelgeving natuurbescherming

1.2 Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten

Het plangebied ligt ten noordoosten van het centrum van Veenendaal. Het is begrensd door de snelweg A12 (aan de noordzijde), een bedrijfsterrein (aan de westzijde), N233 (aan de oostzijde) en Lorentzstraat (aan de zuidzijde). Het plangebied bestaat uit verruigd terrein met een klein bosje omringd door sloten en aan de oost- en zuidzijde hoge bermtaluds.

Figuur 1.2 Ligging van het plangebied (rood omcirkeld), bron: googlemaps.

Figuur 1.3 Luchtfoto (links, bron: bing maps) en overzichtfoto van het plangebied (rechts)

De voorgenomen bestemmingsplanwijziging betreft wijziging van bestemming verkeer naar bestemming bedrijfsterrein. De locatie wordt vervolgens ontwikkeld als een bedrijfsterrein. De in het plangebied aanwezige bomen, ruigte en overige begroeiing zullen verwijderd worden. De sloten zullen mogelijk gedempt/omgeleid worden.

2 Natuurbeschermingswet

2.1 Toetsingskader

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet) heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) en Beschermde natuurmonumenten in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan.

Voor Natura 2000-gebieden geldt een toetsing in het kader van artikel 19. In dit kader is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten:

- Geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig)
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten
- Verslechteringsstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringsstoets niet worden uitgesloten
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk.

Voor Beschermde Natuurmonumenten geldt een lichtere toetsing conform artikel 16. Voor deze gebieden is het uitvoeren van een Passende beoordeling niet noodzakelijk. Op deze gebieden is conform artikel 65 wel externe werking van toepassing, tenzij het gebied geheel onderdeel is van Natura2000 gebied, waarvoor een definitief aanwijzingsbesluit van kracht is. Het bevoegd gezag bepaald voor Beschermde Natuurmonumenten of een vergunning al dan niet nodig is.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van het ministerie van EZ. Uit deze gebiedendatabase blijkt dat het dichtst bij het plangebied gelegen gebieden, die beschermd in kader van Natuurbeschermingswet zijn, bevinden zich meer dan 2,5km ten noordwesten en meer dan 2km ten zuidoosten van het plangebied (figuur 2.1). Het betreft Beschermde Natuurmonument Meeuwenkampje en Natura 2000-gebied Binnenveld waarin ook voormalige Beschermde Natuurmonumenten Hel/Blauwe Hel en Bennekomse Meent liggen. Deze twee Beschermde Natuurmonumenten komen te vervallen als gevolg van de (voorlopig) aanwijzing van Natura 2000-gebied Binnenveld.

Figuur 2.1 Ligging van Beschermd Natuurmonument Meeuwenkampje (links, oranje omlijnd) en het Natura 2000-gebied Binnenveld (rechts, geel omlijnd) (bron: www.rijksoverheid.nl april 2014). Met rode cirkel is de ligging van het plangebied aangeven.

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied ligt buiten Beschermd Natuurmonument Meeuwenkampje en Natura 2000-gebied Binnenveld en daarin gelegen voormalige Beschermd Natuurmonument Hel/Blauwe Hel en Bennekomse Meent. De directe effecten op deze beschermde gebieden in kader van voorgenomen bestemmingswijziging zijn dan ook op voorhand uit te sluiten.

De indirecte effecten op beide gebieden zijn eveneens op voorhand uit te sluiten aangezien deze gebieden zich buiten de mogelijke beïnvloedingsafstand bevinden (de mogelijke verstoring door licht, geluid en beweging als gevolg van voorgenomen activiteiten bedraagt maximaal enkele honderden meters) en er geen ecologische relaties zijn tussen het plangebied en de beschermde gebieden.

Voor de uitvoering van de werkzaamheden is nader onderzoek of het aanvragen van een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet niet noodzakelijk. De te wijzigen bestemming is daarmee dan ook realiseerbaar zonder nadere procedures.

3 Flora- en faunawet

3.1 Toetsingkader

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van soorten planten en dieren in ons land. De beschermde soorten zijn op grond van het Vrijstellingenbesluit onderverdeeld in verschillende beschermingscategorieën, de zogeheten 'Tabel 1-soorten', 'Tabel 2-soorten' en 'Tabel 3-soorten'. Vogels zijn niet in deze categorieën ingedeeld.

De toetsing in het kader van de Flora- en faunawet vindt plaats aan de hand van de volgende in het kader van ruimtelijke ontwikkeling relevante verbodsbepalingen:

- Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De zwaarte van toetsing is afgestemd op de gunstige staat van instandhouding van soorten. Hierbij wordt er onderscheid gemaakt in de volgende groepen met een eigen toetsingsregime:

▪ Algemene soorten (Tabel 1-soorten)

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft in dit kader geen ontheffing aangevraagd te worden;

▪ Overige soorten (Tabel 2-soorten)

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, indien wordt gewerkt volgens een door de minister van EZ (voorheen EL&I, LNV) goedgekeurde gedragscode. Indien dit niet het geval is dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort);

▪ Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB (Tabel 3-soorten)

Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets, hetgeen inhoudt dat:

- er sprake dient te zijn van een bij de wet genoemd belang;
- er geen andere bevredigende oplossing mogelijk is;
- er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort(en).

Vogels zijn niet ingedeeld in bovengenoemde categorieën. Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd. Het is daarom bijvoorbeeld verboden nestelende en/of broedende vogels te verstoren, eieren te rapen of nesten en andere vaste rust- en verblijfplaatsen te vernietigen. Uitgangspunt hierbij is dat nesten van vogels alleen beschermd zijn indien deze in gebruik zijn tijdens het broedseizoen. Voor een aantal vogelsoorten (genoemd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het ministerie van EZ) die jaarlijks van het zelfde nest gebruik maken of geen eigen nest kunnen bouwen geldt een uitzondering, Nesten van deze soorten

worden beschouwd als vaste rust- en verblijfplaats in de zin van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, mits niet permanent verlaten.

Om te voorkomen dat nestelende en/of broedende vogels verstoord worden, dienen verstorende werkzaamheden altijd zo veel mogelijk buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd en dient gecontroleerd te worden of mogelijk jaarrond beschermde nesten worden aangetast door de werkzaamheden. Het beschermingsregime voor vogels komt overeen met dat van Tabel 3-soorten. Ontheffing kan slechts worden verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Daarnaast kan alleen ontheffing worden verkregen indien er sprake is van een in de wet genoemd belang. Dit betreft voor vogels alleen belangen die te maken hebben met openbare veiligheid, luchtvaartveiligheid, onderzoek en volksgezondheid (geen ruimtelijke ontwikkelingen).

3.2 Methode

Bronnenonderzoek

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied en directe omgeving. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- *NDFF*
- *Soortenatlassen met recente data*
- *Websites bv waarneming.nl.*

Daarnaast zijn ook provinciale Ecodatabank en natuurorganisatie IVN Veenendaal-Rhenen geraadpleegd, maar dit leverde geen waarnemingen van beschermde soorten in het plangebied of omgeving op.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling samen brengt met bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaats gevonden op 02-04-2014 door een ecooloog van Grontmij.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Er is vervolgens gekeken of deze soorten(groepen) beïnvloed kunnen worden door voorgenomen activiteiten. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soorten(groepen) bij de uitvoering van de werkzaamheden een ontheffing in kader van Flora- en faunawet aangevraagd moet worden en of er een nader onderzoek nodig is. Op basis daarvan wordt vervolgens geconcludeerd of de voorgenomen bestemmingswijziging realiseerbaar is in kader van Flora- en faunawet.

3.3 Voorkomende biotopen

Figuur 3.1 Ligging van de in het plangebied aanwezige biotopen: R1=rietruigte, R2=ruigte op bermtaluds, S1=smalle sloot, S2=brede sloot, S3=sloot/plas, G=grasvegetatie, B=bosje, B1=wilgen, B2=berken, B3=solitaire bomen

Het plangebied bestaat uit volgende biotopen (voor de ligging zie figuur 3.1)

- Ruigte:
 - R1: Rietruigte met brandnetels in het midden van het plangebied (figuur 3.2, links)
 - R2: Bramen, brandnetels en struweel op de steile bermtaluds aan de oostelijke en zuidelijke zijde van het plangebied (figuur 3.2, rechts)

Figuur 3.2 Foto's van in het plangebied aanwezige ruigte.

- Sloten:
 - S1: De noordelijke/oostelijke/zuidelijke zijde van het plangebied: een ondiepe, smalle (ca. 1-1,5m breed) afwateringssloot met beperkte water- en (structuurrijke) oevervegetatie:

liesgras, brandnetels, kleeftkruud (figuur 3.3, links) en in zuidelijke tak van de sloot sterrenkroos (dominant aanwezig) met witte waterkers (kwelindicatie) (figuur 3.3, rechts).

- S2: De westelijke en zuidwestelijke zijde van het plangebied: ca. 2-3m breed, diepere sloot die in verbinding staat met een sloot en plassen langs snelweg A12. Water- en (structuurrijke) oevervegetatie is beperkt aanwezig (figuur 3.4, links, midden).
- S3: Het midden van het plangebied: ondiep, vrijwel dichtgegroeid sloot/plas met beperkt water- (structuurrijk) moerasvegetatie en stilstaand water in verbinding met een poeltje in het wortelgat van een omgevallen boom (figuur 3.4, rechts).

Figuur 3.3 Foto's van de sloot aan de oostzijde (links) en zuidzijde (rechts) van het plangebied.

Figuur 3.4 Foto's van de sloot aan de westelijke en zuidwestelijke zijde (links, midden) en in het midden van het plangebied (rechts).

- G: Grasvegetatie: betreft soortenarme grasvegetaties met enkele kruidensoorten (o.a. speenkruid, grote hoefblad). Langs de zuidwestkant van de diepe sloot komt een meer kruidenrijkere en vochtigere vegetatie voor met o.a. pinksterbloem (zie foto 3.5).

Figuur 3.5 Foto van de vegetatie langs de diepe sloot aan de zuidwestelijke zijde van het plangebied.

- B: Bosje: klein, structuurarm bosje in het zuidwestelijke deel van het plangebied die uit wilgen (ca. 90%) en populieren bestaat. Het betreft smalle bomen, zonder grote holtes, scheuren of kieren. In de onderbegroeiing is vooral brandnetel aanwezig (figuur 3.6)

Figuur 3.6 Foto's van het bosje in het plangebied.

- Overige bomen:
 - B1: Een structuurrijke groep van enkele wilgen in het midden van het plangebied. Het betreft bomen van verschillende leeftijd met laag hangende taken. In enkele bomen zijn kleine holtes, afgebroken taken en losse schors aanwezig (figuur 3.7, links).
 - B2: Een structuurarme groep van enkele berken aan de noordelijke grens van het plangebied. Betreft smalle bomen, zonder holtes, scheuren of kieren (figuur 3.7, rechts).
 - B3: Enkele solitaire bomen in het plangebied. Betreft smalle, jongen bomen zonder holtes, scheuren of kieren.

Figuur 3.7 Foto's van de groep van wilgen (links) en de groep van berken (rechts) in het plangebied.

3.4 Planten

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in het uurhok waarin het studiegebied ligt, gevlekte orchis en rietorchis (beide Tabel 2 Ff-wet) zijn waargenomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Het voorkomen van de gevlekte orchis of rietorchis is niet te verwachten aangezien er in het studiegebied geen optimaal geschikt groeiplaats voor deze soorten (zoals natte schrale grasland) aanwezig is, maar kan langs de slootkanten aan de zuidwestzijde niet uitgesloten worden. Overige zwaarder beschermde soorten (Tabel 2 en 3 Ff-wet soorten) zijn niet te verwachten gezien het ontbreken van geschikte specifieke biotopen voor deze soorten (zoals oud bos of vochtige, schrale bodems) en/of verspreidingsrange.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De uitbreiding van het bedrijfsterrein kan tot vernietiging van de groeiplaats(en) van beschermde orchideeën leiden. Wanneer het bedrijfsterrein wordt ontwikkeld, is nader onderzoek naar het voorkomen van beschermde plantensoorten (orchideeën) noodzakelijk. Indien deze soorten in het plangebied voorkomen en de negatieve effecten van werkzaamheden daarop niet voorkomen kunnen worden, is het aanvragen van een ontheffing voor deze soorten op grond van Ff-wet noodzakelijk. De mogelijke negatieve effecten hebben betrekking tot Tabel.2 Ff-wet soorten waarvan het gunstige staat van instandhouding niet in gevaar komt als gevolg van de realisatie. Een eventuele ontheffing is daarmee op voorhand verleenbaar. De te wijzigen bestemming is daarmee realiseerbaar. Nader onderzoek in het kader van het bestemmingsplan is niet noodzakelijk.

3.5 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat er in het studiegebied geen waarnemingen van vleermuizen bekend zijn. De in het plangebied aanwezige bomen zijn relatief jong en bevatten geen holtes, scheuren of kieren die als verblijfplaats voor bomengebonden vleermuizen zouden kunnen dienen met uitzondering van een boom met holte en losse barst in het midden van het gebied. Deze boom is echter ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen vanwege laag hangende takken die toegang tot de openingen in de boom belemmeren.

In het plangebied zijn geen doorlopende bomenrijen aanwezig die als vliegroutes kunnen dienen. De sloten zijn niet geschikt als vliegroute omdat ze geen voor vleermuizen geschikte leefgebieden verbinden. Aangezien het plangebied door wegen en bedrijfsterrein met weinig groen begrensd is, is het plangebied slecht toegankelijk voor de vleermuizen die in omgeving kunnen voorkomen en wordt het gebruik van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen niet verwacht.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Vanwege het ontbreken van (potentiële) vaste verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en functionele foerageergebieden voor vleermuizen in het studiegebied, zijn er in het kader van de ontwikkeling geen effecten te verwachten op vleermuizen en hun leefgebied.

Wanneer het bedrijfsterrein wordt ontwikkeld is nader onderzoek naar het voorkomen van beschermde vleermuizen in het plangebied en het aanvragen van een ontheffing voor deze soorten op grond van Ff- wet niet noodzakelijk. De te wijzigen bestemming is daarmee realiseerbaar. Nader onderzoek is in het kader van het bestemmingsplan niet noodzakelijk.

3.6 Overige zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat er in het studiegebied geen waarnemingen van overige beschermde zoogdierensoorten van Tabel 2 en 3 Ff-wet bekend zijn. Tijdens het veldbezoek zijn deze soorten in het plangebied niet aangetroffen en ze worden daar ook niet verwacht gezien het ontbreken van geschikte specifieke biotopen voor deze soorten (zoals bv. structuurrijk bosgebied) en/of verspreidingsrange. In het plangebied (ruigte, struweel) kunnen wel verschillende soorten van Tabel 1 Ff-wet (bv. muizen) voorkomen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Aangezien er geen overige zoogdierensoorten van Tabel 2 en 3 Ff-wet in het plangebied voorkomen of worden verwacht, zijn effecten in het kader van de voorgenomen ontwikkeling op deze soorten uit te sluiten. Op mogelijk voorkomende Tabel 1 Ff-wet zoogdierensoorten zijn negatieve effecten niet uit te sluiten. Voor Tabel 1 soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit Ff-wet bij ruimtelijke ontwikkelingen.. Wanneer het bedrijfsterrein wordt uitgebreid is nader onderzoek naar het voorkomen van overige Tabel 2 en 3 zoogdierensoorten in het plangebied en het aanvragen van een ontheffing voor deze soorten op grond van Ff- wet niet noodzakelijk. De te wijzigen bestemming is daarmee realiseerbaar. Nader onderzoek is in het kader van het bestemmingsplan niet noodzakelijk.

3.7 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat van de vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten in het plangebied roek en in de omgeving daarvan o.a. sperwer, buizerd, gierzwaluw en huismus waargenomen zijn. De waarnemingen van de gierzwaluw en huismus hebben betrekking tot het gebied aan de noordzijde van de snelweg A12. Alle waargenomen soorten behoren tot categorieën 1 t/m 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten van DLG.

Tijdens het veldbezoek is in het bosje een zwarte kraai op een nest (cat.5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten) en een verlaten nest met losse taken, scheef hangend in een boom aangetroffen. Verder is in de ruigte langs A12 een broedende gans en ca. 50m vanaf snelweg een dode ransuil aangetroffen.

Het gebruik van de in het bosje aangetroffen nesten door roofvogels van cat. 1 t/m 4 is uit te sluiten omdat deze in gebruik/ongeschikt zijn. Aanwezigheid van andere nesten die door deze soorten gebruikt kunnen worden (bv. eksternesten) en van de nesten van overige vogels van cat. 1 t/m 4 is uit te sluiten omdat ze niet waargenomen zijn en gezien de tijd van het jaar zouden ze zichtbaar moeten zijn. De waarnemingen uit het bronnenonderzoek van roek, sperwer en buizerd betreffen dan waarschijnlijk rustende of overvliegende of eventueel foeragerende individuen.

In de bomen zijn geen potentiële vaste verblijfplaatsen van jaarrond beschermde vogelsoorten van cat. 1 t/m 4 als spechten en in de bomen verblijvende uilen aangetroffen. Deze zijn ook in het plangebied niet te verwachten omdat de daarvoor geschikte bomen ontbreken. De dode ransuil is waarschijnlijk een verkeersslachtoffer.

Vanwege het ontbreken van gebouwen in het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van huismus en gierzwaluw ook uit te sluiten in het plangebied.

Voor overige, algemeen voorkomende vogels biedt het plangebied (struweel, bomen) geschikt (broed)habitat.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Vanwege het ontbreken van de (potentiële) vaste verblijfplaatsen en beschikbare nestlocaties voor vogels van cat. 1 t/m 4 zijn effecten van de ontwikkeling van bedrijfslocatie op jaarrond beschermde nesten van deze soorten niet te verwachten.

Voor de zwarte kraai en overige (mogelijk) in het plangebied voorkomende algemene vogelsoorten zijn negatieve effecten wel mogelijk. Voor deze soorten geldt dat hun nest en functio-

neel leefgebied tijdens het broedseizoen zijn beschermd. Indien de werkzaamheden buiten broedseizoen worden uitgevoerd (indicatief: half maart – half juli) of voor aanvang van het broedseizoen worden gestart zodat er zich geen broedende vogels kunnen vestigen, worden geen verbodsbepalingen van Ff-wet overtreden. Nader onderzoek naar het voorkomen van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten in het plangebied en het aanvragen van een ontheffing voor deze soorten op grond van de Ff-wet is niet noodzakelijk indien de ontwikkeling binnen enkele jaren wordt uitgevoerd. De te wijzigen bestemming is daarmee realiseerbaar. Nader onderzoek is in het kader van het bestemmingsplan niet noodzakelijk.

3.8 Amfibieën en Reptielen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat er geen waarnemingen van amfibieën- en reptielensoorten van Tabel 2 en 3 Ff-wet in het plangebied en directe omgeving bekend zijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën- en reptielensoorten aangetroffen. De amfibieënsoorten van Tabel 2 en 3 Ff-wet zijn in het plangebied ook niet te verwachten gezien het ontbreken van de geschikte habitats voor deze soorten (zoals pioniersmilieu en schone, ondiepe en stilstaande wateren) en/of hun verspreiding.

Hoewel in het plangebied een potentieel geschikte habitat voor de ringslang (Tabel 3 Ff-wet) (o.a. overwinterings- en schuilplaatsen, foerageergebied) aanwezig is, wordt deze soort er niet verwacht omdat het een geïsoleerde locatie betreft die zich buiten de verspreiding van de bekende kernpopulaties bevindt. Het voorkomen van overige beschermde reptielen is uit te sluiten op basis van bekende verspreiding en/of het ontbreken van geschikte habitat voor deze soorten (bv. heide).

In het plangebied is geschikt habitat voor algemene amfibieënsoorten (Tabel 1 Ff-wet) aanwezig.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Gezien het (potentieel) ontbreken van beschermde amfibieën- en reptielen van Tabel 2 en 3 Ff-wet binnen het plangebied, zijn effecten van de ontwikkeling op deze soorten uit te sluiten. Op mogelijk voorkomende Tabel 1 Ff-wet zoogdierensoorten zijn negatieve effecten niet uit te sluiten. Voor Tabel 1 soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit Ff-wet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wanneer het bedrijfsterrein wordt uitgebreid is nader onderzoek naar het voorkomen van Tabel 2 en 3 amfibieën- en reptielensoorten in het plangebied en het aanvragen van een ontheffing voor deze soorten op grond van Ff-wet niet noodzakelijk. De te wijzigen bestemming is daarmee realiseerbaar. Nader onderzoek is in het kader van het bestemmingsplan niet noodzakelijk.

3.9 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in het uurhok waarin het plangebied ligt zijn kleine modderkruiper en bittervoorn aangetroffen. Kleine modderkruiper kan in de diepe sloot in het plangebied voorkomen. Voor bittervoorn zijn de sloten ongeschikt omdat ze te ondiep zijn, structuurrijke water- en oevervegetatie en goede verbindingen met de sloten in de omgeving ontbreken. De overige beschermde Ff-wet vissensoorten worden in het plangebied ook niet verwacht gezien het ontbreken van geschikte habitat voor deze soorten (bv. schone wateren, rivieren) en/of bekende verspreiding.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De ontwikkeling van het bedrijfsterrein kan tot vernietiging van (het deel van) het potentieel leefgebied van kleine modderkruiper en het doden en het verwonden van de individuen van deze soort leiden. Wanneer het bedrijfsterrein wordt ontwikkeld, is nader onderzoek naar het voorkomen van kleine modderkruiper niet noodzakelijk, omdat het gezien het algemeen voorkomen van deze soort in de regio aannemelijk is dat deze soort in het plangebied voorkomt. Indien de negatieve effecten van de werkzaamheden niet voorkomen kunnen worden, is het aanvragen van een ontheffing voor deze soort op grond van Ff-wet wel noodzakelijk. De mogelijke negatieve effecten hebben betrekking op een Tabel 2 Ff-wet soort waarvan het gunstige staat van instandhouding niet in gevaar komt als gevolg van de ontwikkeling. Een eventuele

onthefing is daarmee verleenbaar. De te wijzigen bestemming is daarmee realiseerbaar. Nader onderzoek is in het kader van het bestemmingsplan niet noodzakelijk.

3.10 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in het plangebied en directe omgeving geen waarnemingen van beschermde soorten dagvlinders, libellen of andere ongewervelde bekend zijn. Tijdens veldbezoek zijn deze soorten niet aangetroffen en ook niet in het plangebied te verwachten gezien het ontbreken van geschikt habitat voor deze soorten (zoals specifieke waardplanten) en/of bekende verspreiding.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Gezien het (potentieel) ontbreken van in kader van de Ff-wet beschermde ongewervelden binnen het plangebied, zijn effecten van de ontwikkeling van het bedrijfsterrein op deze soorten uit te sluiten. Wanneer het bedrijfsterrein wordt uitgebreid is nader onderzoek naar het voorkomen van Tabel 2 en 3 ongewervelde in het plangebied en het aanvragen van een ontheffing voor deze soorten op grond van Ff- wet niet noodzakelijk. De te wijzigen bestemming is daarmee realiseerbaar. Nader onderzoek is in het kader van het bestemmingsplan niet noodzakelijk.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskader

Het natuurbeleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en Verordening. Deze omvat:

- Ecologische Hoofdstructuur (EHS).
- Groene contour
- Natuurwaarden buiten de EHS en Groene contour

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is op provinciaal niveau uitgewerkt tot de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (Wro) van de EHS is geregeld via het bestemmingsplan.

De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het “nee, tenzij-principe”. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op de EHS uitkomst bieden om projecten in de EHS te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van EHS gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van ‘nee, tenzij, procedure’. In de provincie Utrecht geldt met betrekking tot de externe werking van de EHS het volgende: Het is mogelijk dat bepaalde ontwikkelingen die zich buiten de EHS begrenzing afspelen, een significant schadelijk effect hebben op natuurgebieden binnen de EHS. Het gaat dan bijvoorbeeld om kleinere gebieden, die door de geringe omvang kwetsbaar zijn voor verstoringen van buitenaf.

Groene contour

In het landelijk gebied liggen buiten de EHS kansen voor het realiseren van duurzame ecologische kwaliteiten, die van belang zijn voor het functioneren van de EHS. Deze gebieden zijn in de Provincie Utrecht begrensd in de “groene contour”. In en aangrenzend aan deze gebieden wordt de vrijwillige realisatie van nieuwe natuur gestimuleerd. Op de “groene contour” is het ‘nee, tenzij’- regime niet van toepassing. In deze gebieden geldt als enige aanvullende beperking op het algemene beleid voor het landelijk gebied dat voorkomen moet worden dat onomkeerbare ingrepen en processen, zoals grootschalige verstedelijking, het realiseren van natuur in deze gebieden onmogelijk wordt gemaakt.

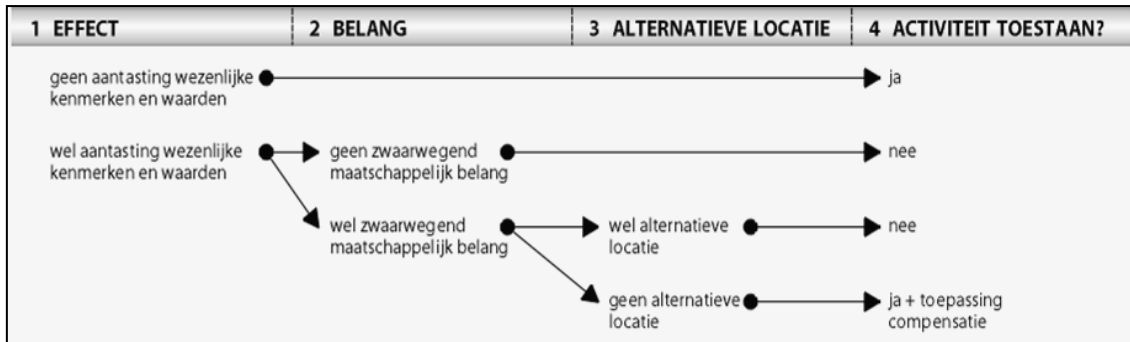
Natuurwaarden buiten de EHS en Groene contour

Er liggen ook natuurwaarden buiten de EHS en de groene contour. Deze dragen veelal bij aan de essentiële gebiedskenmerken en aan de regionale biodiversiteit en dienen daarom behouden te blijven. Op kaart zijn de gebieden aangegeven waar zich de belangrijkste natuurwaarden buiten de EHS en de groene contour bevinden. Op deze gebieden is het ‘nee, tenzij’- regime

niet van toepassing. De provincie vraagt gemeenten om in hun bestemmingsplannen voor deze gebieden een specifieke bestemming op te nemen ter bescherming en versterking van de actuele natuurwaarden. Ook bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen verdienen de eventueel aanwezige natuurwaarden nadrukkelijk aandacht.

Een specifieke categorie van natuurwaarden buiten de EHS zijn weidevogelkerngebieden. Om de weidevogels en het cultuurlandschap waarin zij verblijven te behouden, beschermt de provincie via het ruimtelijk beleid voor de landschappen en de bijbehorende regel in de PRV, deze landschappen tegen inbreuken op de openheid en verkavelingsstructuur.

Een “nee, tenzij-toets” behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Schema: Het “nee, tenzij”-principe van het compensatiebeginsel.

4.2 Inventarisatie en analyse en toetsing effecten

Het projectgebied ligt op meer dan 500m afstand van EHS. Gezien deze afstand kunnen directe en indirecte effecten als gevolg van het realiseren van het nieuwe bestemming in het projectgebied op wezenlijke kenmerken van EHS op voorhand worden uitgesloten. Gezien het voorgaande hoeft geen “nee, tenzij” toets uitgevoerd te worden. De te wijzigen bestemming is daarmee realiseerbaar zonder nadere procedure.

Het projectgebied maakt geen onderdeel van Groene contour en gebieden met natuurwaarden buiten de EHS en Groene contour, waaronder weidevogelgebieden. De effecten van de ontwikkeling daarop zijn daarom uit te sluiten.

5 Conclusies

Natuurbeschermingswet

Er zijn Natura 2000-gebieden en/of Beschermde natuurmonumenten aanwezig in de nabijheid van het plangebied. Het betreft Beschermde Natuurmonument Meeuwenkampje en Natura 2000-gebied Binnenveld waarin ook voormalige Beschermde Natuurmonumenten Hel/Blauwe Hel en Bennekomse Meent liggen. De voorgenomen ontwikkeling van het bedrijfsterrein heeft geen effect op beschermde natuurwaarden in het kader van de Natuurbeschermingswet. Er is geen nader veldonderzoek en/of effectonderzoek, maatregelen om effecten te voorkomen/beperken of vergunning noodzakelijk. De te wijzigen bestemming is hiermee realiseerbaar.

Flora- en faunawet

Er zijn mogelijk beschermde soorten aanwezig in of nabijheid van het plangebied. Dit betreft orchideeënsoorten (zoals rietorchis, Tabel 2), algemene zoogdierensoorten (Tabel 1), algemene amfibieënsoorten (Tabel 1), kleine modderkruiper (Tabel 2) en algemene (broed)vogelsoorten en zwarte kraai (soort van categorie 5 van aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten).

De voorgenomen ontwikkeling tot bedrijfsterrein kan leiden tot effecten op deze soorten. Voor de uitvoering van de werkzaamheden is nader veld- en of effectonderzoek noodzakelijk (beschermde orchideeën, kleine modderkruiper en indien de ontwikkeling niet binnen enkele jaren worden uitgevoerd: vogels met jaarrond beschermde nesten). Er zijn deels maatregelen noodzakelijk om effecten te voorkomen. Dit betreft werken buiten het broedseizoen van vogels (indicatief: half maart – half juli) of het starten van de werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen zodat er zich geen broedende vogels kunnen vestigen. Of effecten op beschermde orchideeën en kleine modderkruiper voorkomen/beperkt kunnen worden zou uit nader veld- en effectonderzoek moeten blijken. In dit kader is er mogelijk ontheffing nodig voor aanwezig in het plangebied orchideeën en kleine modderkruiper.

Voor algemene zoogdieren- en amfibieënsoorten (Tabel 1) geldt de zorgplicht tijdens het uitvoeren van werkzaamheden. Dit betekent bijvoorbeeld dat de werkzaamheden worden voor zover mogelijk uitgevoerd in de richting van de uitwijkingmogelijkheden, zodat aanwezige mobiele soorten kunnen uitwijken en werken buiten de kwetsbare perioden van soorten.

Omdat een eventuele ontheffing soorten betreft waarvan de gunstige staat van instandhouding op voorhand niet in het geding is, is de te wijzigen bestemming realiseerbaar. Hiervoor is geen nader onderzoek noodzakelijk.

Natuurbeleidskaders

Ecologische Hoofdstructuur

De voorgenomen werkzaamheden hebben geen effect op beschermde gebieden in het kader van de EHS, Groene contour en natuurwaarden buiten EHS en Groene contour. Er hoeft geen “nee, tenzij” toets uitgevoerd te worden. De te wijzigen bestemming is daarmee realiseerbaar zonder nader procedure.

Literatuurlijst

Gebruikte literatuur

- Bos et al. (2006). De Dagvlinders van Nederland
- Broekhuizen et. al. (1992). Atlas van de Nederlandse Zoogdieren.
- Bijlsma et al.(1993). Ecologische Atlas van de Nederlandse Roofvogels.
- De Nie (1996). Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen.
- Limpens, et al. (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie.
- Meijden, R. van der (2005). Heukels' Flora van Nederland.

Geraadpleegde internetsites

www.zoogdiervereniging.nl
www.ravon.nl
www.vlinderstichting.nl
www.libellennet.nl
www.waarneming.nl
www.telmee.nl
www.wilde-planten.nl
www.provincie-utrecht.nl
www.rijksoverheid.nl